

1989
Fjodor Berman peab töökollektiivi ees kõnet, mispeale valitakse ta rendiettevõtte juhiks

2009
Berman, nüüd juba BLRT Grupi juht ja suuromanik, oma süsimusta limusiini roolis valduseid üle vaatamas.

Bermani tööpäev algab praegusel keerulistel aegadel reeglina mõnes tütarfirmas (neid on grupis kokku üle 60 – toim), niiviisi hoiab ta end tütarde tegemistega jooksvalt kursis. “Esmaspäeviti on ka direktorite koosolek, tõesti, mul on kogu aeg ülevaade, et mis toimub, ma saan kogu aeg infot,” räägib ta. Pidev infovahetus on ka põhjuseks, miks BLRT-l tervikuna praegu halvasti ei lähe – kui ikka on tunda, et kusagil mingi asi toppama jääb, saab kiiresti reageerida. Nii näiteks ei remondi laevaremontijad enam ronge. “Turg kukkus ja väljusime sellest ärist,” räägib Berman. “Arvan, et tegime õigesti, saime sellest ärist veel õigel ajal välja, pool aastat hiljem oleks juba kahjum olnud.”

Samuti pani BLRT seisma oma Tööstuse-tänav krundi suurejoonelise kinnisvaraarenduse. “Praegu ehitame seal metrootunnelit,” kraamib Berman õhinal lagedale kalendermärkmiku, otsib ühe tühjema lehekülje, keerab täitesulepeal korgi otsast ning joonistab – “näed, selline suur tunneli-osa, kaalub üle 1000 tonni, pannakse niimoodi parvlaevale ja siis vastavalt vajadusele laeva merepinna suhtes tõstes saab Stockholmist skääridest läbi manööverdada.”

Kuna uued projektid paistavad Bermani lemmikteema olevat, viib ta jutu sujuvalt veelgi uuemale teemale – ülisuured tuulegeneraatorid, mille osi BLRTs just-just tegema hakati. “Teeme praegu tuulegeneraatorite alu-

seid, Põhjamerre kerkib suur 400megawattise võimsusega tuulepark, ainuüksi ühe generaatori vundament kaalub 400 tonni ja selle tuulegeneraatori labade diameeter on 90 meetrit,” jutustab ta õhinal. “Selles kohas on meri 40 meetrit sügav, aga me teeme generaatoritele sellised platvormid, mis seisavad teleskoopjalgal, et neid saab tormiga vee kohale tõusta, isegi 5pallise tormi puhul jääb platvorm tööle.” Berman teatab, et ainuüksi Põhjamerre tuleb lähiajal veel 3–4 sellise võimsusega tuuleparki.

“Ja augusti lõpul allkirjastame veel ühe suure hanket – teeme Kopenhaagenisse ühe suure silla metallkonstruktsioonid, kokku kaaluvad 2100 tonni,” räägib ta. “See on Taani riigi tellimus. Eks kõik riigid püüa praegusel kriisi ajal majanduslangust veidi leevendada ja suuri infrastruktuuriobjekte tellida.”

Berman mõtleb hetke ning konstateerib: “Tegime õigesti, et keskendusime rasketele ja huvitavatele ülesannetele – kergeid asju võivad kõik teha! Aga nüüd on neil töö otsas ja enamik pankrotis, keerulisi ülesandeid suudame aga ainult meie teha ning meil läheb hästi.”

Berman ironiseerib, et viimastel aastatel on palju tööstuseid loodud, kõik võisid töösturiks hakata, nüüd on nad pea kõik aga pankrotis. “Unistused, lubadused olid suured, aga kvaliteet ei vastanud klien-

tide ootustele,” teab ta. Samas tõdeb Berman, et BLRTlgi on tegelikult veel palju vaja tööd teha ja õppida, et ettevõtte saaks suureks ning moodsaks ettevõtteks. “Kvaliteeti on vaja. Töötajate mõttemaailmast sõltub palju. Tööturg on muutunud, nüüd tulevad töölised Skandinaaviast juba tagasi, BLRT Marketexi on ligi 40 töötajat Norrast-Soomest-Rootsist tagasi tulnud, kõik noored tegusad inimesed.”

Oma töötajate üle tunneb Berman aga uhkust. “Tunnen uhkust oma inimeste üle! Nad on kõik erinevad, aga neile meeldib see, mida nad teevad, meeldib see töö,” räägib ta. “Meeldib, et palju noori on tulnud.”

Näiteks toob ta parasjagu Saaremaa Laevakompaniile uue parvlaeva ülemisi dekke ehitava Marketexi. “Kaks aastat tagasi lõime uue haru – alumiinium- ja roostevabast terasest tooted, panime ühe noore eesti poisi Kevin Kaimo Kriki seda juhtima, töölised on nii eestlased kui ka venelased, mingeid integratsiooniprobleeme pole, töö sujub, see on meil Baltimaades üks paremini töötavaid struktuure.” Hiljem teeme teheasekompleksile tiiru peale ning sellesamas alumiiniumitööstusettevõttes näeme ka tuliuue Saaremaa parvlaeva ülemisi korruseid valmimas. Muljetavaldav, nagu kõik muugi siin territooriumil.

Kui jutt juba töötajatele läks, lisab Berman, et Marketexi keeleoskuseta tööle ei saa, et kui töösoovijal